

ГЛАВА XI

КРИМСКАТА ВОЙНА

1. ПРЕДПОСТАВКИ И ХОДЪ НА ВОЙНАТА. — Значителенъ обратъ въ българскитѣ политически планове и културни домогвания къмъ срѣдата на XIX вѣкъ внася Източната или Кримската война, избухнала въ 1853 г. и приключена съ Парижкия миръ отъ 1856 г.

Тази война пробужда още отъ самото си начало голѣми надежди у българитѣ. Всеобщо се вѣрва, че е дошелъ най-сетне часътъ да се сбѣдне това, което е обещавала руско-турската война отъ 1828—1829 г., именно — освобождението на България, или, най-малко, поставянето ѝ въ такива условия за мирно гражданско развитие и национално възстановяване, въ каквито се намиратъ другитѣ християнски държави, откъснати отъ прѣкото турско владичество. Почти всички просвѣтени българи сж били убедени, че Русия се движи отъ най-безкористни и хуманни мотиви, и ако нѣкои външни агенти сж искали да създаватъ настроение противъ нея, обвинявайки я, че има егоистични и завоевателни намѣрения, българскиятъ народъ не се е поддавалъ ни най-малко на този родъ внушения. Както пише Селимински току-що следъ завършека на войната, руското правителство се било решило въ 1853 г. „да се отгърве отъ единъ варварски съседъ“ на югъ и да предаде най-сетне на християнскитѣ народи въ Турско тѣхното „бащинско наследство“. „Досуцъ невѣрно е, мисли той, това, което нѣкои проповѣдватъ, че Русия иска да завладѣе и пороби християнскитѣ народи въ Турция“. Примѣритѣ съ влахомолдовцитѣ, сърбитѣ, гърцитѣ и черногорцитѣ ясно доказвали, че северната славянска империя се е борила за независимостта на поробенитѣ и че само тя ще се стреми да прави и въ бждаще добро на тия народи. „Русия спечели отъ всичкитѣ тѣзи старания повече нравствено, отколкото материално, т. е. чувствува се доволна отъ своитѣ